

Regelverk for kåring av kvit spælsau 2021

Værlam som skal kåres etter reglene for kvit spælsau skal

- Ha rasekode 4 kvit spælsau i Sauekontrollen
- Ha registrert far og mor i Sauekontrollen, med rasekode 4 kvit spælsau eller rasekode 21 farga spælsau
- Være rasereint (minst 7/8 spælsau)

Kåring av kvit spælsau følger NSGs generelle kåringsregler. Spesifisering i forhold til de generelle reglene er angitt nedenfor.

- Far til lammet skal være kåra
- Lammet skal ha beregnet O-indeks på kåringstidspunktet

Egenskaper som inngår i vurderingen ved kåring av kvit spælsau

Egenskap	Skala	Ordinær kårings Krav	Dispensasjon Krav	Med i sum kåringspoeng
O-indeks	55 – 155	110	105	Ja
Bruksegenskaper	5 -10 poeng	Minst 6	Minst 6	Ja
Beinstilling	5 -10 poeng	Minst 6	Minst 6	Ja
Ullkvalitet	5 -10 poeng	Minst 6	Minst 6	Ja
Sum kåringspoeng		Minst 130	Minst 125	

Dommerveiledning

Bruksegenskaper

Se de generelle kåringsreglene og dommerinstruksen.

Beinstilling

Se de generelle kåringsreglene.

Ullkvalitet

- Kvit spælsau skal ha helt kvit ullfell. Dyr med farga hår i fellen skal vrakes.
- Kvit spælull skal ha rasetyrisk ull med to typer hår, dekkull og bunnnull. Det skal være tydelig forskjell mellom dekkull og bunnnull, der bunnnulla er finfibret og mjuk, og dekkulla mer grovfibret. Bunnnulla skal helst være omkring 1/3 av lengden på dekkulla, og skal ikke være mer enn halvparten.
- Lengden av dekkulla skal være minst 15 cm på krysset etter at lammet er korrigeret til å være en tvilling som er 5 måneder gammel.
- Hele fellen bør ha et godt spælpreg. Dyr med utypisk spælull i mindre partier (for eksempel i bringa), trekkes for dette, men kan kåres.
- Grove hår i bunnnulla, enten de er med eller uten marg, er en alvorlig kvalitetsfeil.
- Dyr som holder kravet til beste klasse (F1) skal gis fra 7 til 10 i poeng for ullkvalitet.
- Dyr som ikke holder kravet til beste klasse, men som har en fell som er av god andreklasse (F2), gis 6 i poeng for ullkvalitet.

Se dommerinstruksen for detaljer om de enkelte ullegenskapene og for fastsetting av ullkvalitetspoenget.

Målsetting for spælullkvaliteten og avlstiltaket kåring

Avlsrådet har vedtatt følgende målsetting for utviklingen i ullkvalitet hos spælsau (sak 2016/5.4):

«Avlsrådet legger opp til en forsiktig og langsiktig forbedring av spælullkvaliteten».

Kvalitetsbedømming av ullfellen på kåring er et viktig avlstiltak for å forbedre spælulla. Bedre dommeropplæring og fokus på å oppdage marg og dødhår kan gi en høy andel lam som ikke holder F1-kvalitet ved kåring. Det er derfor, som et midlertidig tiltak, åpnet for kåring av værere med ull av god F2-kvalitet slik at vrakingsprosenten ikke blir urimelig høy.

En vrakingsprosent på omkring 20 % på grunn av ullkvalitet (dødhår, marg, grove hår osv.) antar vi gir den ønskede langsiktige forbedringen av kvaliteten på spælulla. Vrakes det en vesentlig større andel (over 30 %), vil det gå for mye ut over framgangen for alle de andre egenskapene i avlsmålet.